

Radikale Venstres ordførertale

Ved 1. behandling af budget 2022-2025

V/Mahad Yussuf, Politisk ordfører (RV)

Der er ingen tvivl Aarhus Kommune er en dejlig by at bo i, hvad enten man kommer fra nabokommunen eller langvejs fra. Det er vi alle enig. Byens pulserende kulturliv, de arkitektoniske bygninger, havnefronten, naturen og jeg kunne blive ved er med til at brande Aarhus nationalt såvel som international.

Byens mangfoldig sammensætning er også med til styrke den rivende udvikling byen har været igennem og stadig gennemgår. Mangfoldighedens styrke blev bekræftet, da Corona krisen ramte os. Her viste byen sammenhold og vi fik kæmpet os ud af krisen. 18 måneder kan vi nu tælle siden, at hele Danmark for første gang oplevede en "lockdown". Et ord som de færreste af os dengang havde i ordbogen, men som nu er blevet en del af dagligdagens sprog.

Konsekvenserne af corona har været mange. Det har sat vores by og hele samfundet under pres. Fælles kan vi sige, at vi alle har været ramt og været tvunget til at omstille os. Vi er alle blevet budt på en ny hverdag, hvor det sociale møde i stedet er blevet erstattet med isolation.

Men på trods af, at det fysiske møde ikke har stået for døren det sidste halvandet år, så har lockdownen og isolationen ikke formået at erstatte fællesskabet. Om noget andet, så har det vist os hvilket robust fællesskab, vi stadig har. Fællesskabet har

eksisteret side om side med isolationen. Selvom jeg godt kan høre hvilken en ironisk klang det har til sig, så vil jeg næsten påstå at fællesskabet er blevet *styrket*, af at vi har undgået al social kontakt.

Så snart lockdownen stod for døren, var flere 1000 mennesker klar til at hjælpe de mest udsatte i samfundet. De fik pludselig frarøvet deres selvstændighed og var tvunget til at bede om hjælp til dagligdagens pligter. Det var betryggende at se hvor mange, der trådte til.

Dét har vist os præcist hvor stærke, vi kan være i krisetider, når vi satser på fællesskabet. Og det er den tilgang, der har inspireret Radikale Venstre. For corona har lært os, at vi er fælles om at få tingene til at fungere. Vi skal arbejde sammen for at holde fast i det der virker, og for at ændre det, som skal forbedres.

Samarbejdet har vi set i forhold til smitte. Men samarbejdet betyder også, at vi skal arbejde hen i mod at sikre, at der ikke er borgere, som bliver klemmt – *og glemt*. Vi skal samle stykkerne op, og hjælpe de svageste mennesker i vores samfund, så vi kan samle puslespillet igen. Det er nu vi skal vise hvad fællesskabet kan. Og dét er et kardinal punkt for de radikale.

En gruppe, der har været klemmt, er børnene og de unge mennesker. Men vi skylder vores børn og unge de bedst mulige betingelser. Det tror jeg, at vi alle kan være enige om, uanset vores politiske ståsteder. Og når det kommer til børn og unge, så har vi en særlig forpligtelse for at styrke området. Ligesom da alle trådte til og hjalp

de syge og ældre under corona-lockdown, så er det vores tur til at træde til nu. I bund og grund handler det om at prioritere dem, der ikke har det samme forudsætninger og handlerum, så vi kan give dem nogle flere muligheder. Derfor er det for Radikale Venstre essentielt, at vi faktisk prioriterer området og handler på nogle af de udfordringer, der præger børn og unge området.

Derfor står børn og unges trivsel også i højsæde for de radikale. Deres mentale sundhed har været udfordret under corona. Børn har været ofre for at få revet deres normale hverdag væk under sig. Så nu er det vores opgave at vægte, de børn og unge, der går og har ondt i livet. Når det kommer til børn og unge, så er de her at de tidlige indsatser er altafgørende, for vi ved at en tryk og sund barndom er altafgørende og en forudsætning for senere hen, at opleve succes i livet. På samme måde spiller børns trivsel og fagligheden, der udspringer heraf, en afgørende rolle for Radikale i det seneste nationale udspil, om at sætte folkeskolen fri.

Nogle af dem, der dog har haft en sværere barndom, er de anbragte unge. Derfor må vi heller ikke glemme trivslen blandt de anbragte unge og sørge for at prioritere de unge, der har brug for en hjælpende hånd til at starte voksenlivet op. Vi er nødt til at forholde os til de udfordringer, som nogle anbragte unge desværre er ofre for, hvis vi blot ser den anden vej. Derfor er det vigtigt at vi støtter op om efterværnsprojekterne, som lige nu lider katastrofalt under manglende finansielle midler. Vi må desværre erkende, at tingene som de er lige nu, simpelthen ikke er gode nok. Vi erfarer at efterværnsprojekter starter op med en stærk tiltro til at gøre en forskel for den anbragtes selvstændighed, men så er tvunget til at lukke ned hurtigt igen. På den måde når efterværnsprojekterne desværre aldrig helt at gøre en

reel forskel for den anbragte unge, og en masse energi og midler går tabt. Derfor ønsker vi en finansiel prioritering til efterværn.

Hos de Radikale vil vi også kæmpe for, at det er *alle* børn i Aarhus, der bliver prioriteret. Vi skal bruge modernmålsundervisning på folkeskolerne som en middel til at fremme læringen blandt de 2-sprogede elever. Det øger barnets mulighed for at dygtiggøre sig i den danske folkeskole, hvis de har et veludviklet modersmål, som de kan trække på. Men at blive stærk i sit modersmål har ikke kun til formål at styrke fagligheden, men ligeledes trivslen. Det skal være med til at styrke identitetsforståelsen hos barnet ved at man tilegner sig viden om sit sprog og kultur. Her spiller rødderne en afgørende rolle for forståelsen af ens personlige og kulturelle identitet, som der senere i livet skal danne rammerne for hvilke erfaringer, man møder verden med.

Men en tryk barndom er også et produkt af, at der sidder nogle stærke forældre bag. Vi ved at nærværende forældre spiller en stor rolle for børns trivsel og udvikling. Nærværet giver barnet selvtillid, styrket barnets sociale kompetencer og knytter forælder endnu tættere til barnet. Derfor må vi også klæde vores forældre bedst muligt på i rollen, hvis vi skal sikre trivslen blandt vores børn. En måde at gøre dette på, er ved at prioritere tilbud om fædregrupper i Aarhus Kommune. Det skal være med til at styrke faderrollen. Men det handler lige så meget for Radikale, om at sikre ligestillingen mellem forældrene.

En anden gruppe, som jeg fik sat i et nyt lys efter lockdown ramte Danmark, er de ældre. Pludselig fik vi frarøvet muligheden for at besøge vores ældre, og vi måtte betrykke os med at der findes dygtigt personale, der var de ældres primære

omsorgskilde. En stor tak skal der lyde til dem, der måtte træde til, da vi andre ikke kunne. Derfor har det aldrig været tydeligere end nu, hvor vigtigt det er, at vi prioriterer vores ældre. Desværre er antallet af SOSU-assistenter i ældreplejen en stor udfordring, vi står over for lige nu, fordi udbuddet af sundhedsfagligt personale ikke stemmer overens med efterspørgslen. Det er en udfordring, der kun stiger i takt med, at der bliver flere og flere ældre. Derfor ønsker vi i Radikale Venstre at få kvaliteten og nærheden tilbage på ældreområdet ved at få øget mængden af sosu-uddannede. Det handler ikke om, at vi skal gå på kompromis med kvaliteten af vores personale. Derimod handler det om at se nye veje og muligheder for at øge vores personale, så vi netop kan sikre at kvaliteten i ældreplejen er en realitet.

Vores kulturliv har blomstret de seneste år, og det har været et stolt varemærke for en by som Aarhus. Det er noget vi skal holde fast i, for kulturen er noget helt særligt, der skaber grundlag for nye fællesskaber, erfaringer og inspiration. Heldigvis har vi arbejdet for at hjælpe vores kulturliv de sidste 18 måneder, men vi kan gøre det endnu bedre. Derfor er jeg også optaget af at byen rummer tilbud, der kan komme alle til glæde. Det opadgående befolkningstal giver en stigende efterspørgsel på, at vi udbyder flere rammer til sport- og fritidsaktiviteter, så endnu en gang er det en prioritering for de radikale, at vi afsætter flere midler til idrætsfaciliteter, så vi kan bakke op om aktivitet og fællesskab til glæde for folkesundheden. Gode og tilgængelige idrætsfaciliteter er en forudsætning for at der kan opstå nye aktiviteter og fællesskaber.

Byens rum er noget der er under konstant udvikling, som jeg ser mange muligheder i. Og corona har kun vist os, hvor endnu vigtigere det er, at byen rummer grønne områder, der kan bruges til både leg og afslapning. Derfor er det også vigtigt for os

at prioritere, at der eksisterer flere grønne oaser og lommeparker i Aarhus by. Ligeledes skal vi etablere byhaver. Disse forslag skal styrke fællesskabet gennem det grønne og give plads til at Aarhus både rummer byliv og grønne arealer.

Prioriteringen af at Aarhus rummer både grøn og by, er vigtig, og i forlængelse af dette må vi ikke glemme vores strande. For sammensmeltningen af by, grøn og strand er noget helt specielt, som Aarhus netop kan, og som vi hele tiden skal fastholde og udvikle videre. Derfor skal byudviklingen selvfølgelig også fokusere på at udvikle flere sammenhængende strande. Men det er også meget vigtigt vi bevarer sjælen af Aarhus, hvor bevaringsværdige bygninger skal tilgodeses og bevares.

Klimaet og miljøet er et af vores tids største udfordringer, som vi bliver nødt til at handle på nu. Vi sidder alle i samme båd og lige nu er den ved at kæntræ, hvis vi ikke handler nu. Ved sidste års budgetforhandling etablerede vi en klimafond og for i radikale er det afgørende at vi bliver ved med at prioritere klimaet. Desværre har FN's klimapanel for nyligt leveret en alarmerende rapport, om hvordan det står til med klimaet og dertil stigende klimaforandringer. Rapporten konkluderer at klimaudfordringen er større end hidtil forventet. I det værste scenarie kan vi risikere mellem 3,3 og 5,7 grader varmere vejr i år 2100. Det er skræmmende læsning. Men det er læsning, som endnu en gang viser os hvor vigtigt det er, at vi tager ansvar og handler nu. Som kommune må vi stå forrest og tage de længste skridt. Det kan blive en inspiration for resten af Danmarks kommuner og for hele regeringen. Derfor er det også altafgørende, at vi satser endnu større på vores klimahandlingsplan, der skal være med til at sikre at Aarhus kan blive CO₂-fri inden 2030. Men en afgørende brik for at nå vores mål er, at vi har Aarhusianerne med og derfor skal de inddrages i

processen. Så lad os nu være dét gode eksempel og vise at Aarhus kan gå forrest med at få gennemført FNs Verdensmål.

Nu har jeg talt længe om fællesskabet under corona. Men fællesskabet har også ændret sin form. Betydningen af vores relationer er blevet tydelig under corona. Derfor er det også blevet klart, hvor mange mennesker der ikke er en del af et fælleskab. Det tvinger os til at overveje, hvordan at vi kan få endnu flere mennesker engageret i foreningslivet. Mange er desværre faldet fra under corona. Men det er netop foreningslivet og relationerne herimellem, som er afgørende for samarbejdet. Derfor vil vi gerne opfordre til at få styrket foreningslivet, og sørge for at endnu flere inviteres ind i fællesskabet. Dermed kan vi få genoptrænet den fællesskabsmuskel, der er blevet svækket efter en lang periode med corona.

Betydningen af fælleskabet bliver også udtalt, når vi kigger på det politiske liv. Desværre ser vi en generel tendens til, at der er en manglende opbakning i befolkningen til de politiske partier. Men det er alfa omega for sammenhængskraften i vores samfund, og derfor er det af afgørende betydning at vi får vendt den udvikling. Det skal sikre det lokale demokrati. Vejen til at styrke det lokale demokrati går gennem stærke lokale medier, reel medindflydelse på lokale beslutninger og mere viden om politiske beslutningsprocesser ud til borgerne. Det er netop også derfor, at vi i Radikale Venstre lægger en stor værdi i, at vi inddrager borgerne mere i de politiske processer i byrådet. Derfor må vi finde nye veje for at øge engagementet i de politiske partier, så få flere tager del i den politiske samtale. Ellers risikerer vi at den folkelige opbakning til de politiske beslutninger, og hermed legitimiteten bag demokratiet, forsvinder.

For Radikale Venstre er udvikling og balance et afgørende element i vores visioner. Vi skal have en kommune, hvor der er økonomiske balance, samtidig med vi levere velfærd af høj kvalitet til byens borgere. Derudover vil vi også gerne prioritere klimaet som en af de vigtigste dagsordner vi kommer til at have fokus på fremadrettet.

Vi ser frem til de forstående budgetforhandlinger med alle partier.